

ที่ ๑๔๖๕, ๒๕๕๗๒

หอรัษฎากรพิพัฒน์

วันที่ ๒๘ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๕๐๕

ขอประทานกราบทูล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้า
กรมพระนริศราวุฒิวังศ์ อุปนายกราชบัณฑิตยสถานแนกคิดปากกร
ทราบบ้างพระบาท

ด้วยกระทรวงพระคลัง ฯ ได้รับหนังสือผู้อำนวยการคิดปากกร
สถานขอมาว่า สัญญาจ้างนายกาเดททีวิตวิก และนายเฟโรจี จะหมก
อายุอยู่แล้ว คิดปากกรสถานมีประสงค์จะทำสัญญาจ้างต่อไป จึงได้ส่ง
ร่างสัญญามาให้กระทรวงพระคลัง ฯ พิจารณา

ร่างสัญญาซึ่งคิดปากกรสถานส่งมานั้น เป็นสัญญาชนิดที่ไม่
กำหนดอายุ ซึ่งจะใช้ตลอดไป ใ้จนกว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะบอกล่วงหน้า
เลิกสัญญาภายใน ๓ เดือน และมีข้อความกำหนดให้บำเหน็จบำนาญ
แก่ผู้รับจ้างในเมื่อผู้จ้างเป็นผู้บอกเลิกสัญญา

กระทรวงพระคลัง ฯ เห็นด้วยเกล้า ฯ ว่า การที่จะทำ
สัญญาจ้างต่อไปนั้น ควรพิจารณาดูเสียก่อน ว่าตำแหน่งที่นายกาเดทที
วิตวิก และนายเฟโรจี รับอยู่นั้น เป็นตำแหน่งซึ่งจะยังคงต้องใช้รับ
ต่อไปอีกช้านานหรือไม่ ถ้าพอแลเห็นทางที่จะเลิกใช้ฝรั่งได้ไม่ช้า
แล้ว ก็ควรให้ทำสัญญาอย่างมีกำหนดอายุ ส่วนบำเหน็จบำนาญจะควร
ให้หรือไม่นั้น ท้องพิจารณาประกอบกับวันราชการที่มีมาแล้ว กับที่จะ

ยังมีต่อไปตามสัญญา แต่ถ้ายังจะคงต้องใช้ฝรั่งในตำแหน่งทั้งสองนั้น
 ต่อไปอีกนานปี โดยยังไม่มีการหาทางจะเลิกฝรั่งได้ และถ้าข้าราชการ
 ทั้งสองนายนั้นได้รับราชการมาคือเป็นที่พอใจ จะทำสัญญาอย่างไม่มี
 กำหนดอายุ เป็นแต่บอกล่วงหน้าเลิกสัญญาก็ได้ และกำหนดข้อความ
 เรื่องบำเหน็จบำนาญด้วยก็ควร กระทรวงพระคลังฯ ได้ตอบไปยัง
 คิดปกครองตามทีกราบทูลมานี้ บัดนี้ได้รับหนังสือคิดปกครอง
 ตอบส่งสำเนาหนังสือสัญญานายกาเดทที่วิกวิก นายฟอนโน กับนายเพโรจี
 ที่ได้มีมาแล้วแต่เดิมมาให้ทราบ ก็ว่าคิดปกครองได้ทราบว่า
 สัญญาระหว่างรัฐบาลสยามกับอิตาลีมีข้อสัญญาว่า รัฐบาลสยามจะต้อง
 ให้กรรมสิทธิ์เบี้ยบำนาญแก่ชนชาติอิตาลีเลียนที่ยังรับราชการอยู่ต่อไป
 คิดปกครองจึงได้ทำความตกลงกับช่างต่างประเทศที่มีอยู่ ๔ นาย
 ว่าจะได้รับพระราชทานเงินเดือนไม่เกินกว่าเดือนละ ๕๐๐ บาท
 แต่เราจะยอมให้กรรมสิทธิ์เบี้ยบำนาญแก่เขาเมื่อได้รับราชการมีอายุ
 สมควรแล้ว ส่วนการที่จะใช้ช่างต่างประเทศในราชการนี้ต่อไปหรือไม่
 นั้น ผู้บัญชาการคิดปกครองขอให้กราบทูลถามใต้ฝ่าพระบาท
 ขอประทานกระแสรับทราบ

ตามที่ผู้บัญชาการคิดปกครองกล่าวมาว่า สัญญาระหว่าง
 รัฐบาลสยามกับอิตาลีมีว่า รัฐบาลสยามจะต้องให้กรรมสิทธิ์เบี้ยบำนาญ
 แก่ชนชาติอิตาลีเลียนที่ยังรับราชการอยู่นั้น ขอประทานกราบทูลชี้แจงว่า
 คำรับรองซึ่งรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ให้ไว้กับรัฐบาล
 อิตาลี ว่าด้วยเรื่องเบี้ยบำนาญนั้น มีอยู่ว่า รัฐบาลจะคงใช้พระราช
 บัญญัติเบี้ยบำนาญ ร.ศ. ๑๒๕ แก่ชนชาติอิตาลีเลียน แต่ผู้ซึ่งสมควรจะ

ใ้ได้รับพระราชทานเบี้ยบำนาญตามพระราชบัญญัติ ร.ศ. ๑๒๕ นั้น
 จะต้องเป็นผู้ซึ่งรับราชการโดยไม่มีสัญญาจ้าง ส่วนผู้ซึ่งมีสัญญาจ้าง
 นั้นจะใ้ได้รับผลประโยชน์ประการใดบ้าง ก็คงแล้วแต่ความตกลงใน
 หนังสือสัญญา และข้อซึ่งผู้อำนวยการคิดปากรสดานกล่าวมาว่า ได้
 ทำความตกลงกับชาวต่างประเทศใ้ว่าจะใ้ให้กรรมสิทธิ์ใ้เบี้ยบำนาญ
 แก่เขา เมื่อใ้รับราชการมีอายุสมควรแล้วนั้น เห็นด้วยเกล้า ฯ
 ว่ายังเป็นคำกล่าวที่เคลือบคลุมอยู่ ไม่ทราบเกล้า ฯ ชัดเจนว่า
 คิดปากรสดานจะใ้ใ้ให้ความตกลงใ้เป็นแน่นอนประการใดหรือไม่
 หนึ่งเกล้ากระหม่อมใ้ตรวจสำเนาหนังสือสัญญาเดิมของ
 นายกาเดทที่วิศวิก และนายเพโรจี ซึ่งคิดปากรสดานส่งมานั้นแล้ว
 วันราชการของนายกาเดทที่วิศวิก ถ้าคำนวณตามวันเริ่มสัญญาคงมี
 เวลาราชการมาแล้ว ๑๐ ปีเศษ การที่ใ้ว่าจ้างต่อไปนั้น เกล้า
 กระหม่อมขอพระบารมีปกเกล้าเป็นที่ตั้ง แม้มันไม่มีข้อติดขัดประการ
 ใดแล้ว โปรดทรงพระดำริห์ตามทางการที่ใ้กราบทูลมาในเบื้องต้น
 แห่งหนังสือฉบับนี้ ก็ดีหากเป็นความจำเป็นแก่ราชการที่ใ้ต้อง
 จ้างใ้ต่อไปอีกนานปี โดยยังใ้ไม่มีกำหนดจะเลิกใ้รับในตำแหน่ง
 นั้นใ้ได้ จะทำสัญญาอย่างไรไม่มีกำหนดอายุ และกำหนดขอความว่าด้วย
 เรื่องบำเหน็จบำนาญ ดังร่างสัญญาที่คิดปากรสดานส่งมาใ้พิจารณา
 นั้น ก็เป็นการสมควรแล้ว แต่นายเพโรจีตั้งวันราชการใ้ได้ ๓ ปี
 นับว่าตั้งจะขึ้นกำหนดเวลาจ้างตกลงใ้เท่านั้น การที่ใ้ทำสัญญาจ้าง
 ใ้ต่อไป เห็นด้วยเกล้า ฯ ว่าควรพิจารณาใ้ต้องแต่เสียก่อน ว่า
 จะยังต้องการใช้นายเพโรจีใ้ไปอีกช้านานหรือไม่ แม้นยังใ้ไม่

การแน่นอนว่าจะจำเป็นต้องห้วงเหิมยวทวิ วัชฎานานปีแล้ว เห็น
ด้วยเกล้า ฯ ว่าน่าจะทำสัญญาอย่างมีกำหนดอายุ และเมื่อเป็นอัน
ตกลงใจว่าจะจ้างวัชฎาเท่าใดปีแล้ว จึงพิจารณาต่อไปว่าจะควร
ให้มีสัญญาว่าด้วยบำเหน็จบำนาญหรือไม่/

ควรมีควรแล้วแต่จะโปรด

Handwritten signature

เสนาบดี

Handwritten initials